

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ТВАРИННИЦТВО І БДЖІЛЬНИЦТВО»

Лектор дисципліни

**Контактна інформація
лектора (e-mail)**

**Сторінка дисципліни на
moodle.nati.org.ua**

Ступінь вищої освіти Бакалавр

Спеціальність 201 «Агрономія»

Освітня програма 201 «Агрономія»

Рік навчання 2, семестр 3

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС 4

Денна форма навчання: 30 год. - лекції; 30 год. - практичні; 60 год. - самостійна робота. Заочна форма навчання: 6 год. - лекції; 6 год. - практичні; 108 год. - самостійна робота

Мова викладання українська

Кепкало Інна Дмитрівна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач

inna_b89@ukr.net

<http://moodle.nati.org.ua/course/view.php?id=927>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – підготовка фахівців спроможних самостійно займатися тваринництвом та бджільництвом із залученням теоретичних знань біології тварин і бджіл, особливостей технології їх розведення, утримання та виробництва продукції галузей.

Завдання дисципліни – ознайомити з особливостями анатомії і фізіології сільськогосподарських тварин, основами розведення, годівлі тварин, заготівлі кормів і підготовки їх до згодовування, сучасними технології виробництва продукції тваринництва та бджільництва; визначати потребу тварин у воді, кормах, підстилці, проводити органолептичну оцінку якості кормів, стан вгодованості, проводити облік продуктивності сільськогосподарських тварин, розробляти технологічні процеси в тваринництві, оцінювати зоогігієнічні умови утримання тварин; сприяти формуванню у студентів здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ сільськогосподарського виробництва, виховувати повагу до праці інших, дбайливого ставлення до тварин та комах.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки:

дисципліни, що передують: Ботаніка; Агрометеорологія.

дисципліни, що забезпечуються: сільськогосподарська ентомологія; Рослинництво; Селекція та насінництво польових культур.

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище;

СК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів;

СК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії;

ПРН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (Л.З / П.З / С.Р)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
ІІІ семестр				
Модуль 1. Загальна зоотехнія				
Тема 1. Основи анатомії і фізіології с.-г. тварин	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,5/0,5/7	Знати систему органів с.-г. тварин. Розуміти взаємозв'язок систем органів с.-г. тварин. в організмі. Аналізувати стан галузі тваринництва України.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 2. Основи розведення с.-г. тварин	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,25/0,25/7	Знати біологічні основи тварин. Розуміти методи розведення тварин. Аналізувати конституцію, екстер'єр, інтер'єр тварин.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 3. Основи годівлі с.-г. тварин	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,25/0,25/8	Знати раціон повноцінної годівлі тварин, класифікацію кормів. Розуміти фактори, що впливають на склад, поживність, перетравлюваність і якість кормів. Аналізувати хімічний склад кормів, перетравність кормів.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тест до модуля 1				7
Разом за змістовим модулем 1				22
Модуль 2. Технологія виробництва продукції тваринництва				
Тема 1. Технологія виробництва продукції скотарства	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,4/0,4/7	Знати біологічні і господарські особливості великої рогатої худоби. Розуміти фактори, які впливають на молочну і м'ясну продуктивність. Аналізувати хімічний склад і харчову цінність молока.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 2. Технологія виробництва продукції свинарства	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,4/0,4/7	Знати біологічні і господарські особливості свиней. Розуміти типи відгодівлі свиней.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій.	5

		Аналізувати особливості утримання і годівлі свиней.	Виконання самостійної роботи.	
Тема 3. Технологія виробництва продукції вівчарства	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,4/0,4/7	Знати біологічні і господарські особливості овець Розуміти види продуктивності овець. Аналізувати особливості утримання і годівлі овець.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 4. Конярство	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,4/0,4/7	Знати біологічні і господарські особливості коней. Розуміти особливості утримання, годівлі і напування коней. Аналізувати робочу продуктивність коней, їх використання коней на роботах.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 5. Технологія виробництва продукції птахівництва	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,4/0,4/7	Знати біологічні і господарські особливості птиці. Розуміти особливості утримання і годівлі птиці різних видів і напрямів продуктивності. Аналізувати основні породи і кроси різних видів с.-г. птиці.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 6. Технологія виробництва продукції кролівництва і хутрового звірівництва	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,4/0,4/7	Знати хутрову та м'ясну продуктивність кролів і звірів, їх побічну продукцію. Розуміти технологію забою тварин і зняття та первинну обробку шкур. Аналізувати відтворення поголів'я, годівлю, утримання кролів і хутрових звірів.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 7. Технологія виробництва продукції рибництва	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,4/0,4/7	Знати технологію вирощування ставової риби у полікультурі. Розуміти видову структуру риб і асортимент рибної продукції із внутрішніх водойм України. Аналізувати фізико-хімічні і гідробіологічні показники ефективного використання ставів, озер, річок для одержання товарної риби.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5

Тема 8. Основи зоогієни і ветеринарії	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,2/0,2/8	Знати зоогієнічні і ветеринарно-санітарні вимоги до тваринницьких приміщень, кормів і води. Розуміти причини виникнення інфекційних, інвазійних і незаразних захворювань. Аналізувати заходи щодо поліпшення ветеринарно-санітарного стану тваринницьких ферм, комплексів.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тест до модуля 2				11
Разом за змістовим модулем 2				51
Модуль 3. Основи бджільництва				
Тема 1. Біологія бджолої сім'ї	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,5/0,5/7	Знати етапи розвитку бджолої, матки, трутня. Розуміти річний цикл життєдіяльності бджолої сім'ї. Аналізувати поведінку та роботу бджіл.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 2. Розведення та утримання бджіл	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,5/0,5/7	Знати пасічний інвентар, методи утримання бджіл. Розуміти основні роботи на пасіці. Аналізувати огляд бджолиних сімей, використання взятків.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 3. Кормова база бджільництва та запилення бджолами с.-г. культур	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,5/0,5/7	Знати основні медоносні рослини і угіддя. Розуміти роль бджіл у запиленні с.-г. культур. Аналізувати медопродуктивність місцевості і розмір бджологосподарства.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тема 4. Продукти бджільництва та технологія їх виробництва	Денна форма 2/2/4 Заочна форма 0,5/0,5/8	Знати склад та особливості продукції бджільництва. Розуміти методи отримання продукції бджільництва. Аналізувати сорти меду, воскосировини, прополісу та ін.	Написання конспектів, доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5
Тест до модуля 3				7
Разом за змістовим модулем 3				27
Всього за курс				100

ЗАГАЛЬНА ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Академічна доброчесність

1.1. Студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності:

- самостійне виконання письмових робіт, тестів, практичних завдань;
- уникання плагіату при підготовці есе, рефератів, презентацій та інших індивідуальних і групових робіт;
- дотримання авторських прав при використанні джерел інформації.

1.2. Порушення академічної доброчесності призводить до анулювання результатів відповідної роботи.

2. Відвідування та участь у заняттях

2.1. Регулярне відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим.

2.2. Активна участь у заняттях (включаючи обговорення, роботу в групах, виконання завдань) позитивно впливає на підсумкову оцінку.

2.3. У разі пропуску заняття студент повинен:

- попередньо повідомити викладача (якщо можливо);
- самостійно опрацювати пропущений матеріал;
- узгодити із викладачем можливість виконання пропущених завдань.

3. Виконання та здача завдань

3.1. Усі завдання мають бути виконані у встановлений термін, вказаний викладачем.

3.2. Прострочені завдання можуть бути прийняті до розгляду, але із зменшенням максимальної оцінки (за рішенням викладача).

3.3. У разі поважних причин (хвороба, форс-мажор) строки виконання завдань можуть бути подовжені за попередньою домовленістю.

3.4. При груповій роботі кожен студент несе відповідальність за свій вклад і повинен представити звіт про виконану частину.

4. Оцінювання

4.1. Оцінювання здійснюється відповідно до критеріїв, викладених у політиці оцінювання, яка наведена нижче.

5. Комунікація

5.1. Офіційним каналом комунікації є електронна пошта викладача, платформа LMS Moodle та месенджери, узгоджені між викладачем і групою.

5.2. Викладач відповідає на запити студентів у робочий час, з понеділка по п'ятницю.

6. Використання технічних засобів

6.1. Під час занять дозволено використовувати ноутбуки, планшети, телефони для навчальних цілей (конспектування, пошук інформації тощо).

6.2. Використання гаджетів для нецільових потреб (ігри, соціальні мережі) заборонено.

7. Поведінка під час занять

7.1. Всі учасники навчального процесу повинні дотримуватись етичних норм, проявляти взаємоповагу до викладача та одногрупників.

7.2. Агресивна, образлива чи будь-яка інша неприпустима поведінка може стати причиною дисциплінарних заходів.

8. Форс-мажорні обставини

8.1. У разі виникнення форс-мажорних обставин (надзвичайна ситуація, хвороба, технічні проблеми) студенти повинні повідомити викладача якомога швидше.

8.2. Усі можливі питання щодо термінів виконання завдань або участі в заняттях вирішуються індивідуально.

Ця політика спрямована на забезпечення ефективного та комфортного освітнього процесу для всіх учасників.

ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (інтерактивне викладення теоретичного матеріалу з використанням презентацій за допомогою мультимедійних засобів); практичні заняття (обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, аналіз кейсів, групова робота), самостійна робота (вивчення рекомендованих джерел, опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до розв'язання задач і тестового контролю, виконання індивідуальних завдань, у тому числі з використанням платформи Moodle).

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
89-74	добре
60-73	задовільно
1-59	незадовільно

Загальна оцінка за курс для виставляється за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	75 балів (поточний контроль) сума балів оцінок за відповіді на практичних заняттях та виконання самостійної роботи	25 балів (модульний (проміжний) контроль) - тестування
Мінімальний пороговий рівень	45 балів (поточний контроль) сума балів оцінок за відповіді на практичних заняттях та виконання самостійної роботи	15 балів (модульний (проміжний) контроль) - тестування

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на практичних (практичних) заняттях, а також результати самостійної/індивідуальної роботи.

Оцінювання роботи на практичних заняттях, індивідуальної/самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Загальна оцінка за окрему тему становить 5 балів і формується як середнє арифметичне аудиторної та індивідуальної/самостійної роботи.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів
вищої освіти на практичних заняттях**

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує завдання стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обгрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 60% практичних занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений.

При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення практичного заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання тестів тощо.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Проміжний контроль проводиться у формі тестування і складається відповідно з 14 (модуль 1), 22 (модуль 2), 14 (модуль 3) тестових запитань, кожне з яких оцінюється у 0,5 бали. Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «5». Результат у вигляді десяткової дробі округлюється. У разі, якщо здобувач вищої освіти за проміжний контроль отримав відповідно менше ніж 3 бали (модуль 1), менше ніж 6 балів (модуль 2), менше ніж 3 бали (модуль 3), то він вважається таким, що не склав проміжний контроль.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Максимальна кількість балів за виконання будь-якого з видів індивідуальних завдань складає 5 балів.

Критеріями оцінювання роботи з літературними джерелами є здатність студента збирати джерельну інформацію та критично її опрацювати. Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями розв'язання задач (ситуацій) є знання методики здійснення розрахунків, вміння нестандартно підходити до розв'язання ситуацій та робити обґрунтовані висновки.

Окрім цього можуть бути зараховано прослуховування курсів і у відповідності до тема навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бігун П.П. Бджільництво: навч. посіб. / П.П. Бігун, Ю.Ю. Овчинникова, І.В. Березовський. Вінниця, 2017. 153 с.
2. Кормовиробництво & Тваринництво: навч.-метод. посіб. / за ред.: О.Б. Вінюкова, С.Л. Гавриша. Вінниця, 2019. 96 с.
3. Постоєнко В.О., Бондарчук Г.Л., Бугера С.І. Бджільництво України. К., 2021. 464 с.
4. Разанов С.Ф. Основи технології виробництва продукції бджільництва: навч. посіб. / С.Ф. Разанов, В.М. Недашківський, О.С. Разанов. Вінниця, 2018. 195 с.
5. Тваринництво: курс лекцій для здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» освітньої спеціальності 201 «Агрономія» денної форми навчання / уклад. О. Стародубець, І.М. Люта. Миколаїв, 2022. 184 с.
6. Технологія виробництва продукції тваринництва: підруч. / Бусенко О.Т., Скоцик В.Є., Маценко М.І. та ін. К., 2013. 492 с.
7. Титаренко О.О. Основи тваринництва / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава: 2020. 230 с.

Додаткова література

1. Адамчук Л.О. Ефективне використання бджіл для запилення садів та ягідників: метод. рек. К., 2020. 126 с.
2. Бджільництво України: монографія / за заг. ред. д-ра с.-г. наук, проф. В.О. Постоєнка. К., 2021. 462 с.
3. Тваринництво. Посібник для самостійної роботи та дистанційного навчання студентів спеціальності 201 – Агрономія. Кропивницький: 2020. 100 с.
4. Патрева Л.С. та ін. Технологія виробництва продукції тваринництва: курс лекцій / Л. С. Патрева, О. А. Коваль. Миколаїв, 2017. 277 с.